

CITY NATURE aj v najskrytejších kútoch

Živá príroda vo Viedni a jej okolí

Prírodu si možno užiť na najrôznejších miestach v meste – od chráneného územia až po nenápadný parčík za rohom – všade nájdeme zaujímavé druhy rastlín a živočíchov. V prísne chránenej viedenskej prírode sa pohybujú najrôznejšie plazy, ako je jašterica múrová alebo užovka obojková. Môžeme pozorovať vzácne druhy obojživelníkov, napríklad mloka talianskeho či ropuchu zelenú. Pozoruhodná je aj rozmanitosť viedenskej flóry. Nájdú sa tu zriedkavé orchidey, rôzne druhy horcov, ježibaba a početné varianty záraz. Špeciálne biotopy, ako sú suché či mokré lúky alebo extenzívne ovsíkové lúky, ponúkajú ideálny životný priestor pro mnohé tráv a kvitnúce rastliny. Uprostred mesta žijú vtáky ako drozd čierny, dažďovník obyčajný alebo sokol myšiar, rovnako ako rôzne druhy hmyzu, napríklad jesienka spevavá, motýle a divé včely. Pohyb neustáva ani po zotmení, kedy nad strechami Viedne nehlučne lietajú početné druhy netopierov. Nesmieme zabudnúť ani na záhrady, balkóny a okenné parapety, zazelenené strechy či fasády ako habitaty pre voľne žijúce živočíchov. Toto bohatstvo druhov v mestských a prírodných oblastiach Viedne však nie je náhodné, je to výsledok dôslednej práce a opatrení rôznych mestských programov ochrany.

Križiak pásavý, © Mesto Viedeň – Ochrana prírody

Netzwerk Natur

Už viac ako 15 rokov realizuje Mesto Viedeň – Ochrana životného prostredia Viedenský program ochrany druhov a habitatov s názvom „Netzwerk Natur“, určený na ochranu, starostlivosť a podporu vzácných rastlinných a živočíšnych druhov a prírode blízkych habitatov v rámci celého mesta. Zriedkavé druhy sú neustále sledované a dokumentované prostredníctvom monitoringu a mapovania. Výsledky sú základom odborných opatrení na ochranu prírodu a zvyšovanie informovanosti o téme druhovej ochrany vo Viedni. Počas participatívnych akcií môžu Viedenčanky a Viedenčania so vzťahom k prírode sami prispieť k druhovej pestrosti a rozvoju udržateľného mesta (pozri www.city-nature.eu/termine).

Rozchodník prudký, © Mesto Viedeň – Ochrana prírody

Dajme priestor prírode – spontánne a bez plánovania

Viedeň je obklopená veľkými chránenými krajinnými oblasťami s parkmi, historickými záhradami, zámockými areálmi a cintorínmi. Ďalší významný prvok zelených štruktúr mesta tvorí zeleň v obytných častiach, na športoviskách alebo uličná zeleň. Dôležitú úlohu však hrá aj množstvo balkónov, terás, ochranných plôch koreňových systémov stromov či zelené pásy a nespútaná príroda na múroch a v trhlínach. To všetko sú drobné, ale veľmi potrebné zelené plochy, ktoré možno nenápadne, ale z celového pohľadu významne zvyšujú druhovú pestrosť v meste. Spontánna a neplánovaná, taká je príroda a to aj v meste. Rastliny a živočíchy si vydobyjú životný priestor tam, kde nájdu vhodné podmienky. Rastú a žijú dokonca v štrbinách asfaltu a betónu. v škárach medzi dlažbovými kockami. na múroch

na voľných plochách medzi obytnými domami, priemyselnými zariadeniami, železničnými koľajami či inými dopravnými komunikáciami. Umožniť život tejto mestskej divočine a dať priestor prírode – to je významný cieľ Mesta Viedeň – Ochrany prírody.

Priložiť ruku k dielu

Zásadným spôsobom môžu k rozmanitosti mestskej zelene prispieť najmä obyvatelia Viedne. Komunitné záhrady, polia na samozber úrody alebo zazelenené ochranné plochy koreňových systémov stromov už nie sú vzácnosťou. Stále viac obyvateľiek a obyvateľov mesta chce osobne priložiť ruku k dielu a zlepšiť kvalitu života v okolí svojho bydliska zvýšením množstva zelene. V celej Viedni je už okolo 880 koreňových plôch stromov s vysadenou zeleňou, o ktorú sa z vlastnej iniciatívy starajú samotní obyvatelia okrskov. Aj na tie najmenšie balkóny a dokonca na okenné parapety možno umiestniť búbky a vysadiť kvitnúce rastliny, ponúkajúce potravu divým včelám, chrobákom a motýľom. Tak vznikne habitat a kvitnúca plocha v jednom. Mesto Viedeň poskytuje dotácie na zazeleňovanie vnútroblokov, fasád alebo striech. Výrazne udržateľne založené a ošetrované záhrady môžu ako ocenenie získať plaketu „**Prírode blízka zelená oáza**“. Plaketu môžu získať aj tí, ktorí sa o svoj dom delia s druhmi, ako sú dažďovníky alebo netopiere.

Prírode blízka podoba Viedenských mestských záhrad

Spoločné výsadby rôznych trvaliek namiesto záhonov striedavých jednoročných rastlín a kvitnúce lúky namiesto jednotvárných trávnikov, to je nová devíza Viedenských mestských záhrad. Čo to však znamená? V minulosti sa na záhony vysádzali striedavo dva až tri razy ročne jarné, letné či jesenné druhy kvetín, ktoré sa po odkvitnutí odpratali. Na zvýšenie rozmanitosti na záhonoch a na zníženie potrebnej starostlivosti sa teraz používajú menej náročné, dlho rastúce zmesové výsadby trvaliek s vyššou druhovou rozmanitosťou a pestrým, premenlivým vzhľadom počas roka. V mnohých nových parkoch, ako napríklad v Parku Helmuta Zilka, dnes nájdeme veľké kvitnúce plochy.

Zdroje:

<https://www.garteln-in-wien.at/gemeinschaftsgaerten-und-nachbarschaftsgaerten/>

<https://www.wien.gv.at/umweltschutz/naturschutz/gruenoase/>

Ilustrácia so siluetami, © Christian Moisl